

SZÉKELYFÖLD

Politikai, társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hirlap.

Főmunkatárs:
TÓTH BALÁZS.Felelős szerkesztő:
BIRÓ LAJOS.Kiadó laptulajdonos:
IFJ. JANCSÓ MÓZES.

Megjelenik hetenkint 2-szer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Bíró Lajos főgimn. tanárhoz, előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes kiadó és laptulajdonoshoz küldendők.

Hirdetmények díjszabása szerint.
Apró hirdetések ára: Egy szó 5 fillér, vastagabb betűvel 10 fillér. Tíz szóig terjedő apróhirdetések ára 50 fillér, csakis előleges készpénz fizetés mellett.
Nyilttér sora 40 fillér.

Olvasóinkhoz!

Mai nappal a „Székelyföld” szerkesztésétől megváltunk, mivel Jancsó Mózes kiadó laptulajdonos a nyomdáját és ezzel egyetemben a lapot is eladta.

Az idő, mely alatt e lapot szerkesztettük, föltötte rövid volt, de éppen elegendő arra, hogy olvasóink meggyőződést szerezzenek hogy munkálkodásunkban a nemes idealizmus, az önzetlenségnek és a közérdeknek szolgálata vezetett.

Hogy most e laptól meg kell válnunk, azt nem mi idéztük elő, hanem az a sajnálatos körülmény, hogy az igazság hirdetésétől, a közszolgálatától így akarnak elzárni azok, kiknek munkálkodásunk nincsen inyére.

De nem rekriminálunk. Csak arra kérjük olvasóinkat, hogy ha e rövid idő alatt megismerték a mi működésünket és azt helyesnek tartják, tartsanak ki mellettünk addig is, míg új lappal léphetünk olvasóink elé.

Az új lap, a leendő Székely Híradó az előzetes dolgok elintézése miatt e héten már nem jelenhetik meg, de azon leszünk, hogy mielőbb olvasóinkkal ismét szellemi összeköttetésbe léphessünk. Azért nem bucsuzunk végképpen, csak a viszontlátásra.

Tehát kérjük mindazokat, akik a „Székely Híradó”-ra előfizetni óhajtanak, ebbeli szándékukat tudassák Bíró Lajos főgimn. tanár úrral.

Kézdivásárhely, 1906 június 2.

Hazafias tisztelettel a Székelyföld volt szerkesztősege.

A „Székelyföld” t. előfizetőihez.

Nyomdai üzenetmel együtt a „Székelyföld” tulajdonjogát is eladtam.

A laptól való elválásom alkalmából kötelességem érzem magamat, hogy hálás köszönetet mondjak azoknak, kik előfizetésükkel lapomat szívesek voltak támogatni.

Előfizetőimmel szemben fennálló kötelezett-

ségeimnek úgy véltem eleget tenni, hogy előfizetési díjaikat a „Székely Újság”-nak számoltam át s így volt előfizetőim az előfizetésük lejártáig a „Székely Újság”-ot kapják.

Kézdivásárhely, 1906. június 2.

Hazafias tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes.

Csodák világa.

Mikor elérkeztek a pünkösdi napjai, Jézus mennybemenetele után a tizedik napon, az apostolok és a többi hívek mindnyájan egy akaratral együtt voltak. Hirtelen mint egy szíben jövő szél zugása támadt és betöltötte az egész házat, ahol voltak. Benn eloszlott nyelvek jelentek meg, mint a láng, amely szállott mindenikre közülük. Mindnyájan beteltek Szentlélekkel és különböző nyelveken kezdték szólni.

Az ünnepek miatt mindenféle nyelvű istenfélő emberek voltak Jeruzsálemben. A zajra nagy sokaság gyülekezett egybe és kiki almkodva hallotta az apostolokat saját nyelvén szólni Istennek nagyműveiről. Ezért csodálkozva mondták: „Ime mind ezek, akik szólnak nemde galileaiak? Milyen hallottuk mi tőlük saját nyelvünket?”

Ekkor előállott Szent Péter és így szólt hozzájuk: „Zsidó férfiak, ti a názáreti Jézust, akit Isten csodákkal és jelekkel igazolt, a gonoszok kezei által fölfeszítvén megöltétek; de Isten feltámasztotta, aminek mi mindnyájan tanúi vagyunk. Most fölmagasztaltatván kiárasztotta a Szentleleket.”

Az emberek megilletődve hallgatták Szent Péter beszédét és ezután kérdezték: „Mit cselekedjünk?” Szent Péter pedig felelő nekik: „Tartsatok bűnbánatot és keressetek meg mindeniktek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára és elveszitek a Szentlélek ajándékát.”

Az apostol szavaira számosan megkeresztelkedtek és az napon mint egy háromezer ember csatlakozott az első keresztény közösséghez. Az Ur pedig naponkint szaporította a hívek számát.*)

A Szentlélek kiadását oly külső jelek kísérték, amelyekből megérthetjük annak belső hatását. A mint a tűz világít és melegít, úgy világosította föl a Szentlélek az apostolokat a hitről és egyszersmind szent szeretetre és bátorságra hevitette őket. Ugyancsak teszi a Szentlélek kegyelmévelünk is. Az apostolok azon felül megkapták a nyelvek ajándékát is, mint egyikét a csodálatos jeleknek, amelyekkel Isten

*) Sz. Lukács: „Apostolok cselekedetei” 2 rész.

a kereszténység első terjedésekor meggyőzte az embereket Jézus vallásának igazságáról. Azóta körülbelül majdnem kétezredes emléket ünnepeljük e csodás átalakulásnak. A Szentlélek ható ereje szinte naponkint, óránként részesíti kegyelmébe a népeket, nemzeteket úgy mint egyeseket. A Szentlélek kiadása e szerint állandó, mint maga az örök Ige, ki magáról szólva azt mondja: „Ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak.” A tulajdonképeni munka reánk nézve akkor veszi kezdetét, a Vigasztaló Isten kegyelmébe akkor indul meg midőn az isteni hívásnak engedve, belépünk Krisztus egyházába, ama szep szőlőbe, melyet a mennyei Atya ültetett, az ő ültetett fának gondviselésére bízott, a vértanú vére és a hitvallók könyei öntöznek. Ezen egyházba belépni és abban azt a szerepet hiven, buzgó, lelkiismeretesen betölteni, melyet az isteni gondviselés kijelölt: emberhez méltó, gyümölcsöző az örök élet bérére, jutalmára jogosított munka. Azonban senki sem lehet az Ur szőlőjének munkásává, ha csak arra hivatást nem nyer attól, ki az ember nem nagy családjának gondviselő atyja: „Nem ti választottatok engem mondja az Ur — hanem én választottalak titeket.” Tehát minden hivatás, főleg az, hogy az Isten igaz egyházának tagjai leszünk, Isten gondviselésének műve. Hogy ezt a hívást nagyban és kicsinyben, a népek, nemzetek, úgy mint egyesek életében mikor és hogyan eszközölte a Vigasztaló szl. Lélek: megtanuljuk az Egyháztörténelemből. „Historia est magistra vitae.”

A történelem az élet mestere. Mindjárt az egyház első zsegeje a jeruzsálemi és az antiochiai egyházközösségek megalakulása után hívást nyertek és azt részben elfogadták a római birodalom királyi kormányzó pálcaja alá tartozó különféle eredetű és ajkai népek. A IV. században hívást nyertek a keleti és nyugoti gotok, őrmények, szerezsenek, iberek, gallók. Az V. században: a vandalok, alánok, burgundok, írlandiak és frankok. A VI. században a longobardok és brittek. A VII. VIII. IX. században az angolok, németek, dánok, bolgárok, esztek és ruthének. A tizedik században a magyarok, lengyelek, norvégek, Grönland és Island. Eltekintve attól, hogy a keresztény hadak is keleten Isten hívó szavának közegei voltak, ugyanazon időben, tehát a XI. és XII. században megtértek a finnnek, pomerászok. A XIII. században pedig a poroszok. Kolumbusz Kristóf is, ki Amerikát felfedezte, eszközül szolgált a Gondviselés kezében, hogy földünk ezen ismeretlen féltékén lakó népek is tudomást szerezzenek az evangéliumról. Ma pedig a XX. században már sok millió keresztény ajkáról hangzik szl. Tamás hódoló vallomása: „En uram és én Istenem.” Tehát, mint látjuk, igen sok nép család lett különböző időben szerződve, hogy Isten kegyelmében megfelelő

*Bíró Lajos
felelős szerkesztő*

munkát vállaljanak. Sok más nép család közé még csak most bat ki a Szentlélek kegyelme a hittérítők buzgósa folytán: „Menjete ti is az Ur szőlőjébe és a mi igazságos megadom nektek.” Ellenben van még elég néposalád, főleg Afrika belsejében, melyek a pünkösdi tüzes nyelvek áldásaiban nem részesültek, hívó szót még nem kaptak s azért hivalkodva, tétlenül lézengenek az élet piacán.

Hogy ezekhez mikor jut el a tűz világa és átalakító melege, azt nem tudjuk. Azt azonban tudjuk, hogy a Mindenhatónak ezen eljárása nem ellenkezik az ő igazságosságával, mert világosan értésünkre adja, hogy egyszülött fia Jézus Krisztus a munka végén, az ítélet napján, a dijkiosztás idején nem azt nézi, hogy ki és mikor nyert hívást, hanem azt, hogy ki és hogyan, mi módon töltötte be hivatását?

„Azért ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket.”

Világosság nélkül nem dolgozhatunk, a Szentlélek kegyelme nélkül semmi jót nem tehetünk. Azért mondja szent Pál: „Mindent megtehetek az által, ki engem megerősít.” Vajjon az apostolok maguktól nyerték e a szükséges tulajdonságokat, hogy a világot megtérítsék? Dávid, hogy népet kormányozza? József, hogy Fáraó bizalmát megnyerje? Remete szent Antal a Szentlélek hatásában a gazdag ifruról mondott szentbeszéd alkalmával részesült. Loyolai szent Ignác Krisztus Urunk és a szentek élettörténetének olvasása alatt. Assisi szent Ferenc betegsége idején. Borgia szent Ferenc pedig Izabella császárné holttestének megpillantásakor. A zsidók babiloni fogsága alatt a Szentlélek gyakran hatást gyakorolt a pogányokra. A pátriárkákat, prófétákat sőt magát Sókratést is segítette, felvilágosította. Viaszney, arsi plebános csak keveset tanult, azonban oly kitűnően predikált, hogy beszédeit püspökök is szívesen halgetták. Aquinói szent Tamás gyakran emlegette, hogy ő az ollárak lépcsőin többet tanult, mint a könyvekből. Honnan tudta

az öreg Simeon, hogy a karjai közt lévő gyermek az igért Messiás?

Száját és bölcséséget adok nektek — mondja az Ur — melynek ellene nem állhatnak. Norkertől, a szentgalleni jámbor szerzetestől Vastag Károly császár gyakran kért tanácsot. E miatt irigységből a császárnak egyik udvari embere a szent férfit nyilvánosan akarta megálázni. Összes társaival Notkerhez járult éppen akkor, mikor ez a templomban imádkozott s gunyosan kérdezte tőle: „Mond meg nekem tudós férfiú, mit csinál most az Isten a menyországban? Notker válaszul: „Tudom, mit csinál: felmagasztalja az alázatosokat és megálázza a kevélyeket.” Az udari emberek felkacagtak, a kérdező pedig megszégyenülve távozott. Még ugyanazon napon lebukott lováról és lábát törte. Ki sugalta Notkernek eme szavakat? Jób megtartotta türelmét néhátetlen szenvedései és a nagy csapások sulva alatt? Ki erősítette? Ábrahám kész volt egyetlen, hön szeretett fiát feláldozni Istennek. A vezérlők, szenvedők, hittvalók, vértanúk saját életüket. Kítől nyerték az állhatatosság erejét. Nep. szent János inkább a halált választotta, sem hogy szöszegő legyen. „Naplementkor nagy az árnyék, déltájban kicsiny. Így áll a dolog az emberrel is. Minél távolabb van tőle a Szentlélek, annál nagyobbak tűnnek fel a világi dolgok; ha azonban a Szentlélek szíve közepén van, akkor azok csekélyeknek tűnnek fel előtte.”

Tűz, fény, világosság hullott Magyarországra koronájára is nemrég. A Vigasztaló szent Lélek kegyelme hevítette a nemzet vezéreinek szívét, értelmét és akaratát. Megnyitotta a magyart, bizalmat, reményt öntött a csüggedőbe; megerősítette a kishitűt, felemelte a lankadót. Oh áldott Pünkösde szent István honának, mely meghozta számunkra a szabadság kincsét! A zsidó nép egykor Pünkösdkor tartotta az aratás-ünnepét. A mi vágyainkat, epedő reményeinket is megérlette az idő. Hála a magyarok

Istenének, hogy a megpróbáltatások nehéz napjait megszüntette és oly, a nemzeti érzés napjából kinőtt kormányt adott hazánknak, mely képes lesz a régóta szenvedő népek, országunk lakosságának biztosítani az igazi aratás áldásait! Oh szép piros Pünkösöd, szétáradó kegyelmed palástjával beborítottad a földnek egy aranyos országát, hol bizonytalanság ütött tanyát, mint egykor a kételkedő, aggodó apostolokban, kérünk szent bizalommal, ne vedd le rólunk érlelő sugaraidat, hogy állandó vezetésed és utmutatásod mellett haladjon nemzetünk a boldogság útjain!

Asbóth Viktor.

Br. Szentkereszt Stephania temetése.

Mely gyászba öltözött mult szerdára Kézdivásárhely. Báró Szentkereszt Stephániát életéhez, nemes tetteihez méltó kegyelettel kísértte el utolsó útjára városunk közönsége. A köz- és magánépületeken fekete zászlók lengtek, az utcai lámpákat gyászfátyollal vonták be és felgyújtották. Az üzletek be voltak zárva. A legnagyobb gyász mégis az arcokon ült, mert mindenki érezte, hogy a veszteség — mi városunkat érte — pótolhatatlan.

A gyászjelentésen úgy volt jelezve, hogy a holttest a déli vonattal érkezik meg, csak későn terjedt el, hogy már a kilenc órai vonattal megjön, de még is igen nagy közönség gyűlt össze a pályaudvaron. Impozáns gyászmenet kísértte be a koporsót a román. kath. templomba felállított ravatalhoz. A menet élén a főgimnázium két felsőbb osztálya faklyákat vitt. Az árvaház növendékei égő gyertyákkal kezökben kísérték a koporsót.

A ravatalt a következő feliratu koszorúk borították:

„Felejtethetetlen védőangyalának, alkotójának az Erzsébet-árvaház. — A szenvedő emberség örök halála jelül a Kézdivásárhely és vidéki Rudolfskórház. — A mi földi jöltevőnknek, a kézdívásárhelyi munka keptelen szegénynek. — Az oltáregysület alapítójának és elnökének, hálás kegyelettel. — Szeretett alapító elnökének, a zagoni nőegylet. — Kézdivásárhely város, nagy diszpólgárnőjének. — Háromszékvármegye közönsége, Szentkereszt Stephania bároné emlékének, kegyelettel. — Az alkotó szeretet jótékony angyalának, a kézdívásár-

TÁRCA.

A történelem első lapja.

— Felolvasta: Révész Cyrill. — (3.)

A majomnak nincs tovább menve sem birtoka, sem háza vagy szerszáma élete fenntartásához. El mint a többi állat, a pusztaválságnak. Ellenben az ember mindig számító, okos és mindig a jövővel is törődik a jelenben.

Darvin ugyan azt írja, hogy a majmok a fákön ágakból házat építenek, de Huxley szerint ez mese, mert az nem más, mint fészekrakás, mivel néhány apróbb ágat és levelet hoz össze a majom is, mint a szarka az éjjeli fók helyre, de ez nem ház. Ennél akkor sokkal művészebb a fecske vagy a hód lakása és mégis ki hinné mikor a hosszú szőrökét szép simára leakarta borotválni. Ezzel megmutatta, hogy nem tud tanuini.

Az embernek van tehetsége egyedül a tanulásra, ő tud haladni, de a majom erre képtelen. Nem ismeri az ok és okozat közötti összefüggést. Példa rá az a majom, a melyik látta az ő urát naponként beretvalkozni; utánaozni akarta, oda állott a tükör elé és úgy járt, hogy bizony elmeszette a nyakát rögvést a beretvál, mikor a hosszú szőrökét szép simára leakarta borotválni. Ezzel megmutatta, hogy nem tud tanuini.

A majmot ugyan lehet arra szoktatni, hogy ajtót nyisson, tányért hordjon, de ennél sokkal ügyesebb a kutya, aki a kosárban elhozza a húst a szájában, a kapu kilincsre ráugrik és kinyitja azt, azután felfut a harminadik emeletre és farkosóval teszi le a húst az ő mosolygó házi urnője lábához. Azonban ki hinné el, hogy az ember ettől az okos Maxtól származott?

Az állat ösztönénél fogva megszokik, megmegtanul egyes dolgokat, de nincs nála haladás. Ez a haladás jellemzi az embert a szellemi téren. Az ember haladása óriási és beláthatatlan — a majom ma is csak ott van, ahol ősei voltak.

Nézzük pl. a tüzet, mit mivel az ember a tűz segítségével? Utazik az óceánok habjai felett, a föld mérhetetlen síkjain, a járhatatlan hegyek és völgyek öln, mert okosan használja a tűz fejleszette gőzerőt! Hát a sok gép, gyár, hajó, lokomotív és lokomobil mit beszél?

Osak a majom tehetetlen a tüzzel szemben. Afrikai vadászok írják le, hogy a majom is szereti a tüzet. Oda jön hűvös éjszakákban a tűz mellé melegedni; de a mint a tűz elalszik — a majmok is eldólgognak — egynek sem jut eszébe a tüzet élesíteni, pedig ott a száraz rőzse csomag a tűz mellett, még sem tudja mire való az, nem tesznek a tüzre belőle, hanem dideregve tovább állanak a kialvás után.

Némely természettudósok azt mondják ugyan, hogy majd idővel fejlődnek a majmok is a szellemi élet terén — de ez egy nagy önámítás. Évezredek óta nem fejlődtek az állatok semmi tekintetben és nem fognak fejlődni a jövőben sem.

Az állat előtt ismeretlen a jelen, mult és jövő, a közel és távol, tér és idő; ő csak a jelennek él, ezt látja, ezt ismeri semmi mást. A kis pók ma is úgy készíti az ő művészi hálóját, mint évezredekkel ezelőtt a kis legyek és szunyogok megfogására; a selyemgubó ma is úgy gubózza be magát, mint ősei; a teknősbéka, mihelyt kikelt a forró homokba rakott tojásból, utra kel a tenger és víz rányában és addig megy, amíg belebukkan a vízbe. A kis csibe, amint kikelt a tojásból rögtön kapar, pedig senki sem tanította erre soha sem; a majom is a fákön élt réges régen, és a fákön mászkál mint ősei mai napig is, ha el nem fogják. De emeletes házat, akadémiát,

vasutat, telefont, telegráfot nem épít soha. Nála ugy van minden mint volt régen, mert nincsen haladás. Ez csak az embernél, a szellemi tehetséggel megáldott embernél van meg, ő finomodott, művelődött halad és haladni fog. A repülő gépet, a kormányozható léghajó majom nem fogja feltalálni soha sem.

Legfigyelemreméltóbb különbség ember és majom között: a beszéd. „Mi teszi az embert azzá — a mi?” Kérd Huxley „mi más, mint a beszéd.”

„A beszéd az ember lényege” mondja Whitney. „Kizárólagos embori jelleg a beszéd” írja Waitz. Müller Miksa szerint ez az ember és állat között levő azon válszaf, azon korlát, melyet még senki sem mert érinteni; ez azon Rubikon, melyen az állat átlépni nem képes. Az állat érez és hangot ad, az ember gondolkodik és beszél; a beszéd képessége megalkotja azon feltétlen határvonalat, mely őt az állattól végtelen fokba elválasztja. Az ember és állat szellemi különbsége nem fokbeli, hanem milyenségi, nem quantitativ, hanem kvalitativ.

Mert hiszen az egy nemhez tartozó állatok is megértik egymás hangját pl. a tyúk, mikor kicsike csibéit odahívja a földön heverő cserebogárhoz — kiad oly hangot, melyet megértenek az ő csirkéi, de ez minden lehet, de beszéd nem. A csikó is megérti anyja vihogását, de ez sem beszéd — és csakis hasonlat kedvéért mondjuk, hogy mikor az egyik majom makog és a másik is vissza makog: „a majmok is beszélnek.”

Nem — ők nem beszélnek, csak makognak! Más a majom és más az ember egészen. Nem fejlődhetett a majomból, mert akkor az ember is csak artikulátián hangot használna.

De hogyan is lehetett volna az embernek keskeny orru majomból fejlődnie, mikor látjuk, hogy a nagy mindenségben minden állandó törvények hatalma alatt áll! Mi okoz-

helyi jótékony nőegylet. — A kisderek órangyalának, a zagoni községi ovoda. — A hála és kegyelet örök emlékü, Nagy Károly és családja. — Szeretettel, Zsiga Erzs. (br. Szentkereszt Zsigmond és Sándor Erzs.) — Szeretett Stephanienak György és Tima, (br. Szentkereszt György és gf. Kornis Clementina.) — Felejtethetlen rokonunk Béla, Maria. (br. Szentkereszt Béla és Florescu Marie.) — Janka, Mariett, Elza, Béla. (br. Szentkereszt.) — A jó Stephanie néninek, Sofika, Zsigmond, György. — Szeretett keresztanyjának, Liska. — Hü szöveggel, Marie. — Anna, Pali és fia Pali. — Szeretett Stephanie néninek, Emma, Anna, István. — A felejtethetlen barátnőnek, Gróf Mikes Ármáné. — Gróf Béli Kálmán és családja. — Ludmilla, (Gróf Kálnoky Féliskné.) — Hálás keresztanyja, Margit. (Földes Gáborné.)

A ravatal a temetési szertartások megkezdéséig igazi bucsu járó hely volt. D. u. 4 ó. kezdődött a temetési szertartás, melyet Pál István apátkanonok nagy segédlettel végzett. A templomot és környékét egészen ellepte az egész megyéből összegyűlt gyászoló közönség. Az összes iskolák növendékei, egyesületek és társulatok testületileg jelentek meg. A gyászmenet a délelőttihez hasonló sorrendben készült sirhoz. A sirnál Szentiványi Miklós alispán, Dr. Török Andor polgármester és M. Székely János tartottak beszédeket és még egy árvaházi növendék szép imát mondott.

Beszédek közben a polgári leányiskola és az árvaház növendékei s a dalárda énekeltek.

A rekviemet másnap, csütörtökön reggel nagy közönség jelenlétében tartották a róm. kath. templomban.

KÜLÖNFÉLÉK.

A pünkösdi ünnepkör előkészítő napjai.

A pünkösdi ünnepkör előkészületi napjai a husvéti ünnepkör befejező napja, vagyis áldozó-csütörtök után kezdődnek. Üdvöztök mennybemenetele előtt megigérte apostolainak a szentleleket, aki tíz nappal Jézus mennybemenetele után el is jött. A tíz napon át Jézus meghagyása szerint együtt maradtak az apostolok és buzgó imádsággal készültek a Szentlélek eljövételére. Példájuk szerint az anyaszentegyház is ennyi időn át készül a Szentlélek eljövételének megünneplésére.

Pünkösöd (pentecoste) a Szentlélek eljövételének ünnepe. E nap egyszermind az első keresztény község megalakulásának emléknappal is tekinthető, minthogy akkor keresztelkedett meg az első három ember Jeruzsálemben.

Pünkösöd ötven nappal esik husvét után, mert ugyanennyi idő telt el Jézus feltámadásától a Szentlélek eljöveteleig. Ünneplése két napon át tart, vasárnap és hétfőn. A lehetőleg nagy pompával, végbemenő istentiszteleten nem fordulnak elő rendkívüli szertartások. Minthogy pünkösöd ünnepe már a nyári évszakba esik, a természet is szép összhangzásban tűnik föl az ünnep jelentőségével. A nap ugyanis már legfényesebben ragyog az égen, melegtét nagy mértékben fejt ki, s lassankint megérleli a föld termékeit. Mindez arra emlékeztet, hogy a lelki világban a Szentlélek is így árasztotta ki isteni kegyelmét és megérlelte a hitnek s a többi erőnynek gyümölcsét.

Hogy a hűvek most is megnyerhessék a Szentlélek kegyelmét, azért pünkösöd táján szolgálatják ki a püspökök a bérmlás szentségét. Akik már részesültek a bérmlás szentségében, azoknak ilyenkor meg kell emlékezniük az akkor nyert malasztokról, megújítani és mindig jobban gyakorolni a hit-erőnyét, amelyben a sz. bérmlás által megerősödtek. (a.)

— Személyi hírek. Elischer József, k. tanácsos, a nagyszabasi tankerület érdemes főigazgatója és Pál István apátkanonok, az erd. róm. kath. Status elődjai a helybeli r. kath. főgimnázium érettségi vizsgálatára alkalmából városunkban időznek.

— Kerelem. Városunk áldozatkész közönségéhez fordulunk, hogy szíves adományai-val tegye lehetővé, hogy állami iskolánk 451 tanulója közül az arra igazán érdemesekeket a záró ünnepségen megjutalmazhassuk. Közönségünk eddig mindig ohajtott a jó gyermekeknek örömet szerezni, hisszük, hogy jelen felhívásunknak is meg lesz a kellő eredménye.

Adományokul csak pénzt fogadunk el, könyvet nem. Az adományok alulírt igazgatóhoz küldendők. Kézdivásárhely, 1906. jun. 2. Dr. Török Andor, g. elnök. M. Székely János, áll. isk. igazgató.

— A Kézdivásárhely-kantai róm. kath. főgimnázium önképzőköré folyó évi junius hó 8-án d. e. 10 órakor a koronázás 39. évfordulója alkalmából Felsőes Uralkodónk és a nemzet újabb egyetértésének kegyeltes emlékezetül, a főtanbátóság intézkedése folytán nyilvános ünnepséggel egybekötve tartja meg a főgimnázium rajztermében bezáró gyűlését, a következő műsorral: 1. 9 órakor szentmise hallgatás. 2. 10 órakor megnyitó beszéd. Tartja: Elekcs Dezső VII. o. t. 3. „Rákócs-Bercsényi emlékezte” (régí káruadal). Énekl: az ifjuság vegyeskara. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: Církj Mihály v. VIII. o. t. 5. „Magyarok Istene”, Petőfitől. Szavalja: Nagy Géza VII. o. t. 6. „Hianus”, Pap Z. től, Előadja: az ifjuság zenekara. 7. Jelentés az önképzőkör évi működéséről. 8. Az addig eldönthető jutalmak kiosztása az Igazgatóóság által. 9. „Matura előtt”, monológ. Előadja: Vajna Gábor V. o. t. 10. Bezáró beszéd. Tartja: Molnar Ferenc v. VIII. o. t., az önképzőkör volt alelnöke.

— Jubileum. Nagyszabasi ünnepélyre készül orbai járás közönsége. Közszertetben álló főszolgabírája Holnaky Attilának junius hó 24-én lesz 25 éve, hogy főszolgabírónak választották. Kettős ünnepély keretében fog a járás kifejezést adni szeretetének, mely célból a kiváznai szűkebb körű bizottság a járás községeiből 250 tagu végrehajóbizottságot választott.

— Kirándulás Romániába. Marosvásárhelyt mozgalom indult meg egy társas kirándulás szervezése iránt Romániába. A Szabados országos képviselő elnöklőtalatt alakult bizottság most az adatokat gyűjti a végleges utoprogram és részveteli költségösszeállítására. Folyamodott a magyar és a román kereskedelemügyi miniszterekhez felíru vasuti jegy engedélyezésére. Magyar részről, mint értesülünk, ez a kedvezmény már biztosítva van.

hatta volna azt, hogy egyik majom örökre majom maradjon, a másik pedig emberré alakuljon? Ilyen ható ok nem létezett soha és nem létezik ma sem, azért a határvonal ember és majom között változatlan és örök.

Majommal és Virchow-val egyet kell értenünk, ha kijelentjük, hogy az embernek majomtól vagy majom-féle állattól való eredését egyetlen tény nem bizonyítja sem a múltban, sem a jelenben.

Sőt mennél tüzetesebben vizsgáljuk az ember és majom testi és szellemi képességeit, annál jobban szembetűnik az a rengeteg és óriási különbség, mely végre is minden elfogulatlanul gondolkozó embert e világon meggyőz arról, hogy az ember és a majom külön-külön faj és nincsen közöttük sem eredési, sem rokonsági viszony — az ember nem származhatott majomtól.

„Nem tanítjuk — nem mondhatjuk a tudomány vívmányának, hogy az ember majomtól vagy bármely más egyéb állattól származott” írja Virchow. A híró lélek megnyugvást lel Mózes e szavaiban: „Teremtő Isten az embert az ő képére és hasonlatosságára.”

És megnyughatunk annál is inkább mert a tudományunk egy vívmánya sincs, mely a Mózes szavaival a sz. Biblia teremtéstörténetével ma ellenkezőnek. A tudomány és az előlények létrejövételének ugyanazon sorrendjét állapítja meg, mint a Genesis — a teremtés könyve. Ezt bevallja Méhely Lajos a „Magyar nemzeti Múzeum” igazgatója: „A származastan mai állása” c. művének 2-ik lapján. Tehát ne féljünk hogy a tudás megcsúszna a hitet; ezek egymást támogatják. Ha kutatjuk a hogyanit? hogy mi képen jött e világra az első ember Isten kezéből, azt ma tudni nem lehet. Isten, mint mindenható szellemi Lény, ki a nagy mindenséget teremté, anyagból hívta elő a legtekélyesebb gépezetet és szobrot: az embert. Az általa te-

remített anyagba lehetett belő az isteni szikrát a halhatatlan lelket és általa az életet.

A föld anyagából nem áll csupán az ember — ez tény. Több mint a szikla, növény, állat vagy bármely más a marék porra, lehetett az élet lehetett, a földből sóhaj tört elő az ember élő eszes lény lett.

Ha nincs élet az emberben, nem talál sz más a marék porban az u. n. vegyi elemzés alkalmával, mint meszet, ként, villanyt, hamu zsirt, szikstól légenyt, élenyt és hideg vizet — de csodát mivel benne az élet lehe — az anyag is átszellemlől töle, él, mozog, gondolkodik, terem, alkot, csodákat mivel e marék por s ha kirúpi belőle a lélek, újra csak porrá lesz. Az ember eredete tehát kettős: a föld — melyből vételezt a test és Isten lehelete — melyből lelke származott.

Isten lelkének érinésére élet szállott az élettelen anyag. Bevontult abba az értelem, az akarat szabadsága, az erkölcsi érzék, a beszéd fontoság ajándéka — a szeretet tüze. A maundóság ideiglenes lakóhelye lett az örök valóságnak. A szét- és elválásnál a por visszatér a föld mélyébe, melyből vételezt, az isteni szikra pedig értelmes léleké kétféleké visszamegy az Istenhez, aki őt létrehívta. Saját lelke belső szózatán erőszakot követ el, aki ezt nem akarná megérteni. A lélek a végtelen után eped, mert végtelenből ered; sem pénz, sem hír, sem tudás, sem diadóság, sem szerelem nem elégíti ki teljesen it e földön: felfelé tör kielégíthetetlen ide lent és csak az örökkévalóság és az azzal járó tiszta üdvözülés fogja a boldogság után szomjuhozó lelket kielégíteni.

Annait biztosan tud az ember, hogy az első emberpár Ádám és Éva magamagát nem akthatta, mert ez képtelenség. Magamagától sem jöhetett létre, mert hiszen semmiből sem lehet a tudás ajándékával megáldott embert tehát az okság után tudja, hogy valakinek őt teremtenie kellett.

Az már azután nem sokat nyom a kérdés körül, hogy hirtelen megjelenés vagy lassu fejlődés útján jött-e létre, mert ez utóbbi esetben is az első életet a csakis életből pattanhatott ki és mindig csak az első Isten volt az, aki életet hallhatatlan lelket lehelt az anyagba. Mindenképpen Isten a mi teremőnk és Isten ami alkotónk, a kezdet és vég — akitől jösz és a kihez visszatér.

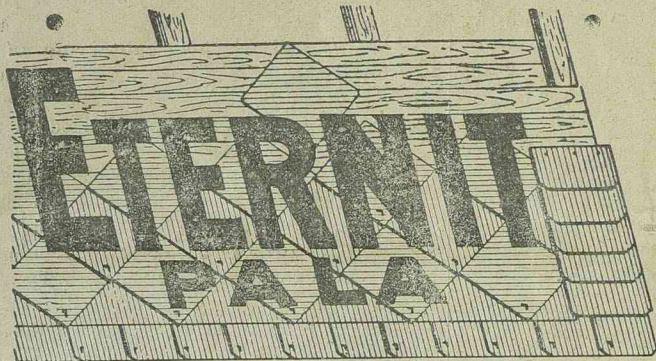
Ha akarod, ha nem akarod, te ember, te az Isten okos szép teremőnt lényo vagy, a kihez hasonló nincs a földi téreken. Te vagy a teremő koronája és a koronában a legszebb ékes kő a nő — a kinek csak szárnya van szépsége — hogy valóságos angyal lenne belőle: és e két szárny a vallásosság és a tisztaság.

En magam részéről leborulok a hatalmas Isten nagysága előtt; imádatall telik el iránta szívem és lelkem, hogy „homo sapiens”-nek teremőtt. Mi is lehetne emberre nézve megtisztelőbb és megnyugtatóbb, mint az az öntudat: „én is örök lény vagyok.”

És még egyet. Egy alkalommal hóféhér lepelbe az oltár léposőjén láttam imádkozni egy szűz menyasszonyt... a jelenet feledhetetlen előttem és nekem... és én azóta nem hiszem, de tudom, hogy az ember rózsaszínű husba öltözött angyal — a majom pedig szörmezbe bujtatott állat. Befejezhetem tehát a tárgyalásul vett kérdés tételét. Az emberiség történelmének összköden át ide világít a teremő titokzatos fényével bevilágított első lap — melyre cáfolhatatlan íráslelekkel fel van írva e megdönthetetlen igazság: „Isten az ember eredésének forrása” — Diadóság Neked oh Láthatatlan Alkotó és Teremő mindezekért... mindöröken örökké!

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
 BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

46 3 - 8

Márvány síremlék és butor márvány gyár

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Brassóban Kut-utca 52 számú saját telkemen bel- és külföldi márvány síremléket és butor márvány apokat faragtatok és esiszoltatok.

Allandó nagy raktárom van, egész fekete schvéd gránit, Labrador, Syenit Pörfyr, Trachit és fagy mentes homok síremlékekből 20 koronaától 2000 koronaig terjedő árakban.

Ügynökök mellőzésével kérem egész bizalommal hozzám fordulni, mert ezáltal ügynököknek szánt % megtakarítható.

Az ékítményes díszítéseket és szobrokat magam készítetem, melyeket mind magyar munkásokkal végeztek. Ez által abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy úgy kivitelben, mint az árak tekintetében verseny képes vagyok.

Becsés megrendelését elvárva, vagyok

(48. 4-4.)

Teljes tisztelettel
Nagy József.

Eszéki
ARCKENŐCS

és eszéki

SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanágát

Valódi csakis a

DIENES C.J. „SZALVATOR”-gyógytárából

Eszéken felsőváros:

1 téglés eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 korona.
 1 drb Szalvator-szappan 1 korona.
 1 téglés kézi paszta 1 „ 20 fillér.
 Lyoni rizspori kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

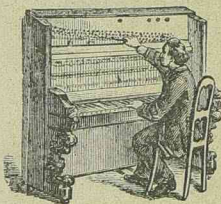
Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

4. 5-10.

gyógyszerész

VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Alapított 1897.

Részletfizetése

Zongorák, pianók, cimbalmok.

Székeltyöld egyedüli, nagy zongora hangszert, ipartelepe és zenemű-tára.

SMIDT M.

Marosvásárhelyt, a minorita palotában

Hazai és saját gyártmányu, — külföldi zongorák, mindennemű hangszerek, azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszer javítása és hangolása, szakszerű pontossággal teljesítetik.

Régi átjátszott zongorák átalakítása jutányos árért teljes jótállás mellett.

(52. 4-6.)

Árjegyzék ingyen, bérmentve küldetik.

OLCSÓ BUTOR VÁSÁR!

Mivel az üzlettől teljesen visszavonulok, nyomdám és papirkereskedésemet már el is adtam, a mai naptól kezdve butorraktáromban levő összes butorokat, u. m.: kisebb és nagyobb fajta diványokat, ottománokat, háló és ebédlő berendezéseket, vas butorokat, gyermekkocsikat és székeket, hajlitott és bőrszékeket, szalon garnitúrákat, szalon- és ebédlő-asztalokat, képek, fali és álló tükröket, szőnyegeket, matracokat, ablak karnisokat **beszerzési áron kiárusítom.** — Ezen alkalomra úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönség b. figyelmét felhívom.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes.

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.

ERDÉLYI MÚZEUM

91 * 1910. JUN. 20.

KÖNYVTÁRA.